

zik ki, hogy fegyvert és lőszert szállítsanak nekik, a mi nekünk új zavart okoz. A bolgár lapokban semmi sem olvasható az esetről. A bolgárok sajnálják, hogy a rablók üldözésével fel kellett hagyniok.
Pluharz E.

A másik levél Filippopolból július 25-ről van keltező s így szól:

„A rablókkal folytatott tárgyalások, fájdalom, elhuzódnak, mert a küldöncöket, a kik jönnek, itten a bolgár kormány részéről, nevezetesen a bazarsziki prefektus szavára mindig elfogják.

Az osztrák-magyar konzul intervenciója folytán, a ki tegnap Filippopolból Szófiába sürgönyözött e dolog megszüntetése érdekében, végre sikerült, hogy az első küldeményt, melyről azt hittük, hogy már vasárnap a rablóknál volt, tegnap odaexpediálták. Elő ízben a munkásokat, a kik a küldeményt elvitték, a bolgár csendőrök elfogták és a holmit elkobozták. A második küldeményt sem engedték tovább vinni s így ez tegnapig vagyis kedd reggelig elhuzódott.

Tegnap egy desperátus levél érkezett Henriől, melyben a szegény ember legnagyobb kétségbeesése nyilvánul. Linát könyörögve kéri, hogy a váltásdíjat kerítse elő, minthogy, — írja — „a keserű valóság előtt áll, ha a váltásdíj nem lesz remse-kára megfizetve, ekkor mindnyájok élete veszve lesz.“ Bucsut vesz övéitől s így végzi:

„Adieu, adieu! Szerencsétlen Henrikok.“

Henri, ugy látszik, beteg volt; minthogy arról értesülünk, hogy a foglyok egyike beteg volt: azt gyanítjuk, hogy ez Henri volt. A dolog a Binder váltásdíjának előkerítése miatt is kétséget szentvedett. Most pedig ismét új nehézségek merülnek fel.

Djibolisz, a kereskedő, a ki a dolgot eleinte magára vette, még nem tud küldöncöt, a ki biztosan elviszi a pénzt a rablókhöz. Nem mindenkire lehet így nagy összeget bízni, mert megszökhetnek s a helyzet akkor még iróztatóbb volna; így tehát egy becsületes és biztos küldöncöt még csak találni kell. Eddig még senkit se tudnak. S így elhuzódik a dolog, a mi a szegény foglyokra nézve a legnagyobb kínokká jár.

Ma már nyugodtabbak vagyunk, mivel tudjuk, hogy Lina levele, melyben mindent körülményesen megír neki, hogy nem kell félnie s hogy minden megtörténik érte, már Henri kezei között van. Továbbá az első küldemény már a rablók kezei között van; a küldönc, a ki expedálta, derék és becsületes ember a vasutól. Egy munkás ma reggel nálunk volt és azt mondta, hogy a rablók átvették a holmit. Így tehát alig két nap múlva mind szabadok lesznek.

Henri többé nem engedjük Bellovába menni, minthogy ott csak új veszélyeknek volna kitéve. A rablók között van tízennégy bellovai paraszt; a kormányban erről tudomása van és a foglyok megszabadítása után erőlyesen fog fellépni.

Két héttel Henri megtámadása előtt a rablók elfogtak két csendőrt, a kiket ingre vetkőztettek, elvették lovaikat és fegyvereiket s úgy küldték vissza. A kormány ekkor semmit se tett.

Henri Linához intézett utolsó levelében is azt írja, hogy a rablók egyik vezére azt mondta neki: „Azért fogtunk el téged, mert elrontottad egy sokkal jövedelmezőbb üzletünket az által, hogy a török bizottságot nyolc nappal az előtt a vasut megvizsgálására Bellovába hívtad. El akartuk fogni a bizottságot s akkor nagy váltásdíjat kaptunk volna. Te ezt megghusítottad, azért most lakolnod kell.“ Mint Lina mondta nekem, akkor kilenc ur, és pedig a szultán egy minisztere, egy török biztos, több mérnök, csupa magas rangú hivatalnok volt a bizottságban s így a rablók tényleg jó fogást tettek volna. Itt hallgatagoknak kell lennünk, minthogy itt mindenre ügyelnek és sok hamis ember van itt, a kik csak meg akarnak fogni. Pluharz E.

Azonkívül dr. Kalmannhoz egy múlt hó 30-ról Filippopolból keltező következő tartalmu sürgöny érkezett:

„A tárgyalásokat egészen megszakították. Új küldöncöket indítottak utnak. A katonaság valamennyit feltartóztatta. A rablókat újból üldözték. Tovább menekültek és nyomuk veszett. Az osztrák-magyar konzulátus közbenjárására a rablók üldözésével azonnal ismét felhagytak. Pluharz E.“

Fővárosi ügyek.

— A nemzeti Walhalla. A fővárosi képzőművészeti bizottság fölkérte Ybl Miklós műépítész, adna véleményét, mikép volna létesíthető egy nemzeti Walhalla a budai várkert-bazár keretében. Ybl egy előbbi véleményében arra a következtetésre jutott, hogy a várkert-bazár pavillonjai és csarnokai szerkezetüknél fogva nem alkalmasok nagyobb számú szobor elhelyezésére. Legfeljebb négy kisebb szoborcsoport volna előnyösen elhelyezhető bennük. Ujabbán Ybl a kérdést már más kombinációval megoldhatónak tartja s mint Gerlőczy alpolgármesterhez intézett, tervekkel is kísért véleményében mondja, e célra a bazár két oldalszár-

nyát összekötő fal erkély-pilléreit lehetne felhasználni. Az erkély-pillérek már magukban alapzatul szolgálnak s ezek fölé 2.21 méter magas szobrok helyezhetők. Tekintve a szép háttért és a szobrok szabad állását, e helyeken a szobrok imponáló alakjai leginkább érvényre jutnak. Ekép hely volna mintegy tízennégy szoborra s benn a pavillonok nyílt előrészeiben is 4 szoborcsoportra. Azt hiszi a jeles műépítész, hogy a terv kiviteléhez ő felsége a király is kegyes lesz beleegyezését adni. Ybl két fényképet csatolt véleményéhez. E fényképeken a kertfal erkélypilléreire a szobrok fel vannak rajzoltva s a benyomás, a mit keltenek, igen tetszetős.

— A népiskolai tananyag és tanórák leszállítása ügyében a vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratot intézett a fővárosihoz. A tanácsugyanis a tanterv revíziójában, illetőleg a tananyag és tanórák leszállításában és a tankönyvek tartalmának megállapításában kereste azokat az eszközöket, melyek az elemi népiskola feladatát képező oktatás alaposságát biztosítják, a nélkül, hogy ezen iskolák tanulói akár szellemileg, akár testileg túlterhelhetnének. A miniszter figyelmét ennek folytán első sorban az általa kiadott tantervre fordította s megvizsgáltatta, vajjon az csakugyan alaposan valóható-e az elemi népiskolákban tapasztalt túlterhelés előidézésével és örömmel konstatálja, hogy az országos közoktatásügyi tanács is ezen kérdésre határozottan nemmel felelt és kijelentette, hogy a túlterhelésnek okát nem e miniszteri tantervben, hanem ellenkezőleg e tanterv fölé, illetőleg tulknyarázásában látja. Nem a miniszteri tantervben előirányzott tananyag mennyisége okoz túlterhelést, hanem az az eljárás, hogy a tanítók nagy része azon igyekszik és abban keresi az érdemét, hogy a gyermek a tananyagból minél többet, habár megemésztetlenül, értelem és gondolkodás nélkül sajátítson el. A miniszteri tanterv a tananyag mennyiségét részletesen nem állapítja meg, hanem az iskolai hatóságokra bizza azt, hogy a megadott keretet a helyi viszonyokhoz mérten betöltsék. Minthogy tehát a miniszter az általa 1877. évben kiadott tantervet a túlterhelésért felelősnek nem tekintheti, a tanácsnak a tanterv megváltoztatására vonatkozó javaslatát elfogadhatónak nem találja. Hogy azonban ezen tanterv keretén belül az egyéni felfogás szabadsága korlátozva ne legyen, a miniszter a tanácsot oly intézkedések megtételére hívja fel, melyek a tanterv anyagának a helyi viszonyokhoz való feldolgozását lehetségessé teszik, annál is inkább, mert ezek az intézkedések lehetségessé tennék a főváros összes elemi iskoláiban a harmonikus tanítást. Ezután a tanítás eredményeinek fokozása tekintetéből szükségesnek látja a miniszter a folytonos szakszerű felügyeletet, s így helyesli a tanács javaslatának azt a részét, hogy az ellenőrzés az elemi iskolák vezetésével megbízott egyének (igazgató tanítók) által gyakoroltassék. Minthogy azonban az elemi iskolák vezetői jelenlegi munkakörük mellett az ellenőrzést hatályosan nem gyakorolhatják, felhívja a miniszter a tanácsot oly intézkedések megtételére, melyek az igazgatók által való ellenőrzést lehetségessé teszik. Végül a miniszter a tanításra vonatkozólag részletes utasítást ad.

— A belvárosi plébánia-templom restaurálási munkálatainak kivitelét, minám azok az idén a karácsonyi ünnepekig már nem lennének befejezhetőek, a tanács a jövő évre halasztotta.

— A verseci károsultak részére a fővárosi tanács a közgyűlésen 300 frt segély megszavazását fogja javaslatba hozni.

— Budapest fővárosi főorvosi hivatalának kimutatása a heveny-ragályos kórok állásáról 1888. július hó 22-ikétől július hó 29-ig terjedő XXX. hetéről. a) Betegedés: hagnymáz 14, himlő 1, bárányhimlő 10, vörheny 6, kanyaró 35, ronsoló toroklob 10, torokgyik 3, trachoma 9, hőkhurut 1. b) Halálozás: hagnymáz 1, vörheny 2, kanyaró 1, ronsoló toroklob 3, hőkhurut 1. — A betegek elkülönítése a lehetőségig, a fertőtlenítés, valamint, egyéb óvintézkedések hatóságilag eszközöltettek.

Egyletek és intézetek.

— Az orsz. méhészeti egyesület folyó hó 21-én d. e. 11 órakor tartja tisztújító közgyűlését Budapesten, a Köztelken. Tárgyak: 1. Előnöki megnyitó. 2. Az igazgató-alelnök jelentése az 1887. évi működésről. 3. Választás. 4. Indítványok.

— A tanítók Eötvös-alapját gyűjtő orsz. bizottság jul. 31-én tartotta rendes havi ülését. Ez alkalommal a pénztáros bejelentette, hogy az intézet jelen évi bevételé eddigéig 8862 frt 42 krt tesz, a mely összegből azonban a rendes tagokul beiratkozott 4200 tanító részéről még csak 832 frt 90 krt folyt be. Ennélfogva a bizottság a hátrálékban levőket fölhívja kötelezettségük teljesítésére, annál is inkább, mert az alapszabályok szerint azok, a kik a tagdíjat két egymásután következő évben be nem szolgáltatják, az Eötvös-alapra vonatkozó jogukat elvesztik s őket a rendes tagok

sorából kitörlik. Az alap tőkésített vagyona 35,852 frt 24 krra rug. Ez összegben amaz 5667 forint 37 kr is benne van, a mely a XIII-ik jótékonycélú államsorsjáték tisztja jövedelmének egy tízed részét képezi, s a melyet a király legfelsőbb elhatározása folytán tettek e célra folyóvá. A bizottság kiküldötte ezuttal amaz albizottságot, a mely az alap jótékonycélú beérkező folyamodványok tanulmányozásával s javaslat-tétellel van megbízva. A jelen évben 1600 frt jut az alap jövedelméből kiosztás alá.

Színház, zene, képzőművészet.

* (Krisztus a Kalvárián.) Munkácsy e re mek festménye ép úgy, mint többi nagy képe Amerikába vándoroltak. Érdekes mindenesetre, hogy e képet is Vanamaker filadelfiai lakos vette meg, ki tudvalevőleg a Krisztus Pilátus előtt című festményének is birtokosa. Vanamaker e második Krisztusképet is 500,000 frankért vette meg.

* (A bécsi operában) tegnap már megkezdtek az előadásokat „Aidával“. A forró augusztusi nap dacára megtelt a ház.

* (Híres színházban) tartanak jövő szeptember 30-án utolsó előadást. Ez a régi bécsi Burg-színház, melytől a társulat és közönség ünnepélyesen vesznek búcsút az utolsó előadásán, a midőn Grillparzer „Esther“-jét adják elő Weilen epilógjával. Három nappal a régi Burg-színház bezárása után ünnepélyesen megnyílik a pompás új Burg-színház. Itt az első előadás programján Weilen prologia, „Wallenstein táborá“ és a „Dal a harangról“ van fölvéve.

* (Massenet) új operát írt az Opera Comique számára. A librettót Blau és Gramont írták, a cím eleinte „Pertinax“ volt, később azonban „Escarmonde“-ra változtatták. A cselekmény Bizancban történik az első évszázadban, a mi számításunk szerint. A darab már a jövő szezsonban előadásra kerül.

* (Merkovitz Anna) kedvelt bécsi színésznő tegnapelőtt Augsbürgben hirtelen meghalozott. A színésznő kedves emlékében van a bécsi Carl-színház közönségének, melynek egyik legjobb tagja volt.

* (Máthé István hegedűművész) július hó 28-ikán hangversenyzett Szilágy-Somlyón. Az ő művészi játékán kívül, a mely különösen a hallgató magyar nótákban tünik ki, nagyban emelték a hangverseny sikerét a művész iránti szívesességből abban résztvevő előkelő hölgyek, u. m.: P. Szathmáry Gizella (P. Szathmáry Károly ismert írónk leánya), Bydeskuthy Ella és Jóna Bella kisasszonyok, az első szép magánénekével, a második zongorajátékával s a harmadik a „Nőudvarlás“ vígjátékban való szereplésével, a melyet Lederer Zsigmondval adtak elő. A hangversenyt, a melyen nagy közönség volt jelen, táncmulatság követte.

* (A krisztinavárosi szinkörben) Halmainé hétfőn kezdi meg vendégszereplését a „Cigánybáró“-ban mint Saffi. Zsupánt Nyilassy fogja játszani. Halmainé a „Furca háború“-ban folytatja föllépteit. Ez utóbbiban a tulipánhagymaárut Nyilassy, Elzát Frank Boriska, a márkil Kiss fogja játszani. Halmainé föllép a Csece Panna népszínműben is, a mely 12-én kerül színre. Augusztus 15-én Rákosi Viktor „Dezentorját“ adják. Előadásra legközelebb ki van tűzve a „Tolonc“, Liszka szerepében Krecsányi Saroltával; Mravcsakot Nyilassy játssza. Antos Károly beküldte a Besztercebányán sikerrel bemutatott „Rózsafányok“ című operettjét, s valószínűleg a „Pipacsosz király“ után még ezt is előadja a társulat Budán.

* (A budai szinkörben) ma este Somlónét, a kinek jutalomjátékául „A kis herceg“ adattott, rokonszenves ovációval tüntette ki a házat teljesen megtöltő közönség. Megjelenésekor sok bokrétát, koszorút nyújtottak át neki, sőt verseket is szórtak a zsinórpadról. Ennél azonban még többet ért a telt ház s a közönség folytonos tapsa, a mivel a barna asszonykát, a ki Parthenais herceg egyenruhájában igen kedves jelenség volt, elhalmozták. Somlóné asszony jelenleg a budai aréna legkedveltebb énekesnője s épen ma is a kis herceg szerepében vidám lényével s kellemes hangjával teljesen igazolta a közönség rokonszenvét. Kivüle sok tapsot nyert Frank Boriska, a hercegné személyesítője, ki egy máeodik felvonásbeli betét eléneklésével általános tetszést aratott. Csengő, kifejezesteljes hangja a legszebb reményekre jogosít. Tharassovics Margit, a társulat új komikája, ma mutatta be magát Dianna főnöknő szerepében. Hangban fogyatékos volt, a mit produkált, de élénken mozgott. Teljes dicsérettel kell kiemelnünk még a kar összevágó énekét, különösen az első felvonásban, mely minden várakozást kielégített.